

DE VOSSENLINTWORM IN OOST-NEDERLAND

Marijke Drees

In 1991 heeft Ad Vos in *Zoogdier* (jrg. 2, nr. 4) een artikel geschreven over de voor vos en mens gevaarlijke lintworm. Op dat moment kwam de lintworm niet in Nederland voor. Inmiddels heeft de parasiet ook Nederland bereikt (Oost-Groningen en Zuid-Limburg). Ik werd daarop attent gemaakt toen ons tijdens een excursie op de Groninger kwelders, in 1997, werd afgeraden om zeekraal te plukken en eten. Alles waar een vos overheen gepiest had was gevaarlijk, het was een ziekte die zich pas na tien jaar zou openbaren en die dan dodelijk was.

Uit artikelen in *De Nederlandse Jager* blijkt dat jagers de dreiging serieus nemen. Zij lichten hun leden voor en adviseren om (jacht)honden te wassen. De Keuringsdienst van Waren waarschuwt tegen het eten van ongewassen bosvruchten en 'valfruit'. Alle reden voor de VZZ werkgroep Zoogdierbescherming om zich eens te oriënteren. Hoe ernstig is de ziekte, zouden ook veldwerkers van de VZZ voorzichtig moeten zijn, is er reden om de vos extra te bestrijden? Wij verzamelden de volgende informatie:

De vossenlintworm *Echinococcus multilocularis*, een enkele millimeters grote parasiet bij de vos, kan bij de mens soms op de lange duur (vijftien jaar) tot de dood leiden, doordat de lever langzaam overwoekerd wordt door cysten. Het is onbekend hoe besmetting van de mens kan plaatsvinden; wellicht kunnen de microscopisch kleine eitjes zelfs ingeademd worden tijdens een boswandeling. Het is dan ook moeilijk om maatregelen te treffen die besmetting te allen tijde kunnen voorkomen. In gebieden waar de vossenlintworm van oudsher voorkomt, zoals in centraal Europa, is de besmettingsgraad bij de mens echter zeer gering; per jaar komen er per 1 miljoen inwoners gemiddeld 185 patiënten bij (mededeling Ad Vos). Het onderzoeksinstituut RIVM monitort de verspreiding van de parasiet: op dit moment komt de parasiet voor in Oost-Nederland. Het Ministerie van Volksgezondheid vindt voorlichting (nog) niet nodig.

Geen aanleiding tot ongerustheid. Desondanks vragen wij ons af of het niet verstandiger zou zijn als de overheid vooral in gebieden waar de parasiet nu voorkomt voorlichting gaat geven. Want nu doen toch ook allerlei geruchten de ronde. Bij die voorlichting zouden vooral de honden- en kattenbezitters bereikt moeten worden. Uit alle publicaties blijkt dat ook honden en katten met deze parasiet besmet kunnen worden. Onze huisdieren vormen daardoor wellicht eerder een besmettingsbron dan vossen.

Hoe kan het probleem het beste aangepakt worden? Ad Vos beschrijft een succesvolle proef in Duitsland met het uitleggen van aas met een ontwormingsmiddel voor vossen. Dat lijkt voor Nederland ook het proberen waard. En het doodschieten van vossen? Voorzichtig aan, want lege territoria leiden tot meer vosc Bewegingen, en daarmee tot een snellere verspreiding van de parasiet. De werkgroep Zoogdierbescherming heeft het VZZ-bestuur geadviseerd om een brief van die strekking te sturen aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Literatuur:

Giessen, J.W.B. van der, et al. 1998. The presence of *Echinococcus multilocularis* in the red fox (*Vulpes vulpes*) in the Netherlands. RIVM, Bilthoven
Folder "Vossenlintworm, februari 2001."
Uitgave Keuringsdienst van Waren,
Postbus 16108, 2500 BC Den Haag